

ת"פ 55495/06/20 - מדינת ישראל נגד אברהים אבו גוש

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55495-06-20 מדינת ישראל נ' אבו גוש

בפני	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	אברהים אבו גוש

ב"כ המאשימה: עו"ד הילה זיגלר

ב"כ הנאשם: עו"ד מוחמד חלאילה

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בארבע עבירות מרמה ערמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

כפי שמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם, שהוא תושב ישראל, עסק בעבודות בנייה לכל המאוחר משנת 2007.

בהתאם להוראות הפקודה, בשל עיסוקו זה, היה על הנאשם להודיע על העיסוק לפקיד השומה, וכן הוא היה מחויב בהגשת דו"חות שנתיים בגין השנים 2007, 2008, 2013, ו-2014 (להלן: "התקופה הרלוונטית").

הנאשם לא דיווח לפקיד השומה על עיסוקו.

במהלך התקופה הרלוונטית, הנאשם גבה מלקוחותיו סכומים שונים עבור עבודות שביצע, ובסך הכל סכום של 1,732,121 ₪ לפחות. הנאשם לא הגיש לפקיד השומה דוחות על הכנסותיו לשנים 2008, 2013-2014 כמתחייב, והשתמש באמצעי מרמה, עורמה ותחבולה, על מנת להסתיר את עיסוקו והכנסותיו מעבודות הבניה, הכל בכוונה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

2. לאחר שהוגשו ונשמעו כל ראיות התביעה, הצדדים הודיעו על הסדר דיוני, שבמסגרתו הנאשם חזר בו מכפירתו, הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש ואולם הצדדים הסכימו כי במסגרת הטיעונים לעונש, הם יהיו רשאים להתייחס לעדים שנשמעו בפרשת התביעה ולראיות שהוגשו.

3. תסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של הנאשם ביום 2.2.23 מלמד כי הוא כבן 57, נשוי ואב לחמישה ילדים בגילי 12-26 שנים, אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות. בתסקיר תוארו נסיבות ילדותו הקשה של הנאשם, אשר גדל בבית דודתו, לאחר שאמו נפטרה כשהיה בגיל 5 ואביו נשא אישה אחרת.

הנאשם הפסיק לימודיו לאחר שש שנות לימוד בלבד, והוא אינו יודע קרוא וכתוב. לאחר שנשר ממערכת החינוך הנאשם השתלב בעבודות בנייה, עבד במספר חברות ובחלקן שימש מנהל עבודה. הוא נישא בגיל 23, אשתו לא עובדת בשל בעיות בריאות, ומשפחתו הגרעינית מהווה נדבך משמעותי בחייו. הנאשם תיאר כי משפחתו מעורבות בסכסוך חמולות בכפרו, ועל כן הוא ממעט לצאת מהבית, עובדה המשפיעה קשות על מצבו הרגשי.

בשנת 2017 נפגע הנאשם בתאונת דרכים ולאחר מכן נפל מגובה רב. שתי התאונות אירעו במסגרת עבודתו. כתוצאה מכך, הוא עבר ניתוחים שונים, סובל מכאבים חזקים בגפיו, משתמש בתרופות מרשם ובקנאביס רפואי ברישיון ומוכר כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי. הנאשם תיאר כי מצבה הכלכלי של משפחתו רעוע והוא צבר חובות כספיים, אשר לטענתו, אינם מאפשרים לו לעבוד באופן חוקי.

לנאשם הרשעה קודמת אחת שהתיישנה. ביחס לעבירות הנוכחיות, הוא התקשה לקחת אחריות על מעשיו. הנאשם הודה כי קיבל סכומי כסף שונים עבור עבודות שביצע, אך לא הודה בסכומים המצוינים בכתב האישום המתוקן. הנאשם טען כי לא היה מודע לחובתו להצהיר על עיסוקו ועל הכנסותיו. הוא תיאר את ההשלכות הכלכליות שבהן נושא מאז פתיחת ההליך הפלילי נגדו, ומסר כי לא הצליח להגיע להסדר לגבי השבת הכספים, עקב חוסר מסוגלות כלכלית.

שירות המבחן התרשם כי חוויות של דחייה, נטישה והעדר דמויות משמעותיות מכוונות ותומכות השפיעו על עיצוב אופיו של הנאשם ועל דימויו העצמי, אשר על פי תפישתו תלוי בהצלחה כלכלית. שירות המבחן התרשם כי לנוכח מצבו הכלכלי הרעוע כיום, הנאשם חווה קשיים רגשיים משמעותיים עד כדי דיכאון. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על ביצוע העבירות, מצמצם מעשיו ומבטא תחושת קורבנות. מנגד ציין שירות המבחן כי לנאשם אין מעורבות מכבידה בפלילים ועל אף הקשיים שחווה בחייו, הוא הצליח לנהל אורח חיים נורמטיבי, לתפקד ביתר מישורי חיו, כי הוא בעל יכולת תקשורת טובה וכי ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם מטלטל ומרתיע.

שירות המבחן המליץ לנאשם לפנות לטיפול פסיכיאטרי וכן המליץ לו להשתלב בקבוצות טיפוליות במסגרת השירות, אך להמלצה זו הנאשם סירב, מתוך עמדות המבטאות בושה, ועל כן לא בא השירות בהמלצה טיפולית בעניינו.

שירות המבחן מעריך כי לענישה הכוללת מאסר בפועל תהיינה השלכות קשות על מצבו הרגשי, הבריאותי והמשפחתי של הנאשם. לפיכך, הומלץ להימנע מענישה זו וכן הומלץ לשקול את נסיבות חייו של הנאשם ואת מצבו הרגשי, הבריאותי והכלכלי, בתוך יתר שיקולי הענישה.

4. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם העונש ההולם שבין עשרה לעשרים וארבעה חודשי מאסר בפועל, ומתחם קנס הולם שבין עשרה לעשרים אחוזים מסכום ההכנסה שהועלם. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם שבעה- עשר חודשי מאסר בפועל, שמונה חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך ₪ 250,000 והתחייבות להימנע

מביצוע עבירות.

המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים ואת מידת הפגיעה הגדולה בהם לנוכח היקף ההכנסות שהועלמו ומשך הזמן שלאורכו בוצעו העבירות, את התחכום שנדרש מהנאשם על מנת לבצע את העבירות ואת העובדה כי הנאשם לא הסיר את המחדלים עד היום, לא הביע חרטה על מעשיו ולא לקח עליהם אחריות מלאה. ביחס להסרת המחדלים פורט כי כחצי שנה לאחר הגשת כתב האישום, הנאשם הגיש דו"חות לשנים הרלבנטיות, אך אלה נדחו בשל היותם סתמיים ולנוכח העובדה שצוינו בהן הוצאות ללא כל אסמכתאות. עוד נטען בהקשר זה, כי הסכם על השומה נערך רק בחודש ינואר 2023, וכי עד היום הנאשם לא שילם מאום מתוך המס שנקבע. המאשימה הדגישה עוד את הצורך במתן משקל לשיקולי הרתעה אישית וכללית, והוסיפה וטענה, כי לאור אופי העבירות שיקולים אלה גוברים על נסיבות אישיות ושיקולי שיקום. המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

5. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שמתחיל במאסר מותנה או במאסר בעבודות שירות לתקופה קצרה, וביקש להפנות את הנאשם לממונה על עבודות שירות לשם בדיקת כשירותו לשאת בעונש זה.

ב"כ הנאשם טען כי כבר מתחילת הדרך הנאשם הודה במרבית העובדות שבכתב האישום המתוקן, טען כי התקבולים המתוארים במסגרתן אינם מתחשבים בהוצאות הרבות שהיו לו לצורך ייצור ההכנסות, וכי ניהול המשפט ושמיעת העדים התקיימו בצורה יעילה ונועדה אך ורק לצורך הבהרת עניין זה. עוד טען ב"כ הנאשם כי עובדות כתב האישום בדבר היקף ההכנסות שהועלמו, אינן עולות בקנה אחד עם ההסכם שנערך עם פקיד השומה, וכי מצבו הכלכלי הדחוק מאד של הנאשם אינו מאפשר לו להסיר את מחדליו חרף ההסכמות אליהם הגיע עם פקיד השומה.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו, וכי התייחסות שירות המבחן בעניין זה נובעת מהעובדה שהנאשם עומת רק עם עובדות כתב האישום המתוקן, אך לא התחשב בדברי העדים שנשמעו ביחס להוצאות שהיו לנאשם במסגרת עיסוקו. ב"כ הנאשם הדגיש בטיעונו את מצבו הכלכלי הדחוק של הנאשם ומשפחתו ואת מצבו הרפואי הקשה של הנאשם.

מטעם ההגנה הוגשו מסמכים רפואיים של הנאשם, רישיונות לשימוש בקנביס, הדו"חות שהנאשם הגיש למס הכנסה וההסכם שנערך עם פקיד השומה.

ההגנה אף היא תמכה טיעוניה בפסיקה.

6. הנאשם בדברו האחרון תיאר, כי חוסר הבנתו את השפה העברית הוא שעיקב את הסרת המחדלים, וכי הוא פנה לצורך כך לרואה חשבון שדחה אותו ב"לך ושוב" במשך כשש שנים מבלי שעשה את עבודתו.

מתחם העונש ההולם

7. הערכים המוגנים באמצעות עבירות המס הם שמירה על הקופה הציבורית ושוויון בין אזרחים. מערכת גביית המסים מבוססת, במידה רבה מאד, על דיווח אמת של הנישומים עצמם. כאשר ישנה חבות במס, הימנעות מתשלום מס פוגעת בקופה הציבורית ובאמון הציבור במערכת גביית המסים. עבירות מס משבשות את הפעילות התקינה של

המשק, את האפשרות לתכנן את היקפי הגבייה ואת האפשרות לתכנן את חלוקת המשאבים הציבוריים לצרכים השונים שנקבעו על ידי השלטון. כאשר עבירות מסוג זה מבוצעות בהיקפים גדולים, ההופכים את מערכת הגביה לבלתי יעילה, עלולה להיות להן השלכה גם על מעמדה של כלכלת ישראל בקרב מדינות, ארגונים ומוסדות פיננסיים בינלאומיים.

8. הגם שהעבירות שביצע הנאשם לא לוו בתחכום מיוחד, הן דרשו תכנון מוקדם, נעשו בתקופות שונות ובמצטבר הן התפרשו על פני פרק זמן של כארבע שנים. ככל שהדבר נוגע להתנהלות הנאשם, לא מדובר במעידה חד פעמית, אלא בהתנהגות שיטתית.

9. טענתו של הנאשם, כי מחדליו בנוגע לדיווח על עיסוק ולהגשת דו"חות נבעו מאי ידיעת הדין, אינה יכולה להוות נסיבה מקלה; ראשית, כידוע, אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש ולא ראוי אף שתהווה נסיבה מקלה בקביעתו, בפרט כאשר מדובר בחוק טריוויאלי ויומיומי הנוגע לתשלום מס העל הכנסות מיגיעה אישית. שנית, הגם שאין חולק כי הנאשם אינו בעל השכלה רחבה, הוא בעל ניסיון חיים שאפשר לו להתמיד בעבודה באותו ענף במשך שנים ארוכות, לרבות שנים שבהן שימש כמנהל עבודה, עוד טרם הפיכתו לעצמאי. קשה לקבל כי לאורך כל השנים הללו, הנאשם לא נחשף כלל לדרישת הדיווח על עיסוק ועל הכנסות לרשויות המס, דרישה שהיא בבחינת ידע כללי.

10. הנאשם התמיד בהימנעות מדיווח על עיסוקו ועל הכנסותיו לאורך שנים, וסכום ההכנסה הכולל שהועלם מרשויות המס הוא משמעותי, כ- 1.7 מיליון ₪.

ב"כ הנאשם טען, כי סכום זה אינו משתקף בהסכם שנערך עם רשויות המס, שבו חושבו הכנסות בסך של 200,000 ₪, ואולם זאת יש לומר- מדובר בהסכם שנערך בין הצדדים בהליך אזרחי, הליך שמטבעו כרוך בפשרה ובוויתור מסוים של כל אחד מהם, והיצמדות אליו כאל בסיס לקביעת היקף העבירות יש בה משום כפירה בעובדות כתב האישום המתוקן שבהן הודה הנאשם במסגרת ההסדר שנערך בהליך הפלילי, עובדות שהן הבסיס לגזירת הדין.

11. אמת, לקוחותיו של הנאשם אשר העידו לפני אישורו, כי הסכומים שהעבירו לנאשם כללו תשלום עבור חומרים שהנאשם רכש עבורם. ואולם, ההתייחסות לניכויים דורשת ניהול ספרים, ומשאלה לא נוהלו, אין מקום להתייחס להוצאות שנגרמו לנאשם לצורך יצור ההכנסה, כפי ששב וקבע בית המשפט העליון בנסיבות דומות. לעניין זה ראו למשל ע"פ 5529/12 אהוב ציון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 9.11.14):

"הדברים גם מתיישבים עם הגיונה של ההלכה הנושנה לפיה לא יוכל פלוני להישמע בטענה כי בקשר עם ערוץ הכנסה שלם לגביו לא ניהל ספרים, כבענייננו, היו לו גם הוצאו שיצאו לשם השגת ההכנסה וכי יש לנכותו."

12. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות מס בהיקפים דומים הוטלו, ככלל, עונשים שכללו רכיב מהותי של מאסר בפועל ושל קנס משמעותי, כאשר הסרת המחדלים או הימנעות מהסרתם היוותה שיקול נכבד בקביעת העונש. ראו למשל עפ"ג (י-ם) 29174-12-16 יעקבי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 14.3.17); ת"פ (י-ם) 51262-10-12 מדינת ישראל נ' כונבר (פורסם בנבו 1.7.15) ופסק הדין בערעור עליו- עפ"ג (י-ם) 35651-08-15 כונבר נ' מדינת

ישראל (3.11.15); עפ"ג (י-ם) 63036-10-18 **חרחש נ' מדינת ישראל** (נבו 14.4.19); עפ"ג 7937-09-21
דוויאת נ' מדינת ישראל (לא פורסם 29.12.21); עפ"ג (י-ם) 8163-04-22 **סרי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו
21.6.22).

גם בעפ"ג (י-ם) 9577-06-13 **מדינת ישראל נ' גלוברמן** (פורסם בנבו 10.7.13) ובעפ"ג (י-ם) 53783-10-19
מדינת ישראל נ' סיאם (פורסם בנבו 14.6.20) שעליהם נסמך ב"כ הנאשם בטיעוניו, הדגיש בית המשפט המחוזי כי
העונש הראוי בגין עבירות שבוצעו בנסיבות דומות, הוא עונש מאסר של ממש, ונמנע מלגזור עונש זה רק בשל נסיבות
חריגות ויוצאות דופן שאירעו בכל אחד מהתיקים ואינן מתקיימות במקרה דנן.

13. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את העבירות שבביצוען הורשע הנאשם הוא בין שמונה לעשרים ושניים
חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס. עונש של מאסר בעבודות שירות אינו הולם את העבירות בנסיבות
המקרה דנן.

14. אשר לגובה הקנס, ככלל, קיימת חשיבות להטלת עונש כספי בשיעור שיהיה מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן
העבירות, אשר תכליתה לשמוט את הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות, לשם הרתעת הנאשם
עצמו לבל יחזור על מעשיו והרתעת הרבים, בהעברת מסר, כי העבירה אינה משתלמת גם מההיבט הכלכלי (ראו
ע"פ 4456/14 **אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 29.12.15)). עם זאת בהתאם להוראות סעיף 40ח
לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם, אשקול גם את מצבו הכלכלי הדחוק של הנאשם, אשר מוכר כנכה,
הוא ואשתו אינם עובדים, ומשפחתו כולה מתקיימת על קצבאות המוסד לביטוח לאומי. לפיכך, מתחם הקנס ההולם
במקרה דנן הוא בין 30,000 ל- 90,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

15. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו במסגרת כתב האישום המתוקן. קשה לומר כי הנאשם חסך זמן
שיפוטי, שכן הודאתו באה לאחר שנשמעו והוגשו כל ראיות התביעה, אך עם זאת יש לומר כי ההוכחות נוהלו בצורה
יעילה ככל שהתאפשר בנסיבות העניין. בהקשר זה אומר, כי מובן כי אין מקום לזקוף לחובת את הנאשם את
העובדה שעמד על כך שתובאנה ראיות להוכחת אשמתו, אך קשה גם לזקוף לזכותו לקיחת אחריות מלאה על
המעשים, שבדרך כלל היא פועל יוצא של הודאה באשמה. כפי שעולה מתוך תסקיר שירות המבחן, הנאשם אמנם
הודה באופן כללי במעשיו, ואולם התקשה להודות בסכומי ההכנסות שהועלמו כפי שתוארו בכתב האישום המתוקן.

16. לנאשם הרשעה קודמת בעבירת אלימות משנת 2012 שהתיישנה כבר לפני כ-5 שנים ושאינה רלבנטית לעבירות
הנוכחיות. על כן, משקלו של העבר הפלילי - מועט ביותר.

17. הנאשם לא הסיר מחדליו. הוא אמנם הגיש דו"חות, אך אלה נדחו על ידי פקיד השומה בהיותם סתמיים ולא מגובים
באסמכתאות. הנאשם אף הגיע להסכם עם פקיד השומה בנוגע למס שאותו נדרש לשלם, אך הוא לא שילם את
המס שנקבע על פי ההסכם, ובפועל, המחדל לא הוסר.

18. נסיבות חייו של הנאשם כפי שמשקף מתסקיר שירות המבחן אינן קלות, התפתחותו האישית הייתה בשנים שבהן לא היה לו עורך משפחתי מוצק, וגם כיום הוא מתמודד עם קשיים רגשיים, בריאותיים וכלכליים. הוא אינו עובד, מצבה הכלכלי של משפחתו בכי רע, ואך מובן הוא כי הטלת עונש בתוך מתחם העונש ההולם תפגע במשפחה כולה. בהקשר זה אוסיף כי לא נעלמו מעיני הערכת שירות המבחן בדבר השפעתו האפשרית של עונש מאסר על הנאשם ומשפחתו והסכמתו של הנאשם ליטול חלק בטיפול רפואי ונפשי. על אף האמור, אינני סבורה כי הפגיעה שתיגרם למשפחתו של הנאשם אם יוטל עליו מאסר חורגת מהפגיעה הנגרמת, למרבה הצער, לכל משפחה המתמודדת עם הרשעתו של ראש המשפחה בעבירה פלילית המחייבת את כליאתו.

19. הפיתוי לבצע עבירות מס גדול, בשל התמורה הנאה שבצדן ובשל כך שמדובר בעבירות קלות לביצוע וקשות לאיתור ולחשיפה. על כן ישנה חשיבות במתן משקל לשיקולי הרתעה כלליים. לפיכך, בית המשפט העליון התווה מדיניות ענישה מחמירה בגין, המבכרת שיקולי גמול והרתעה על פני שיקולים ונסיבות אישיות (ראו רע"פ 1717/14 לייזרוביץ' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 30.3.14); רע"פ 6371/14 אבו מנסי באסם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 28.10.14); רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 26.6.14)).

20. העבירות שביצע הנאשם בוצעו בין השנים 2007 ו-2014. החקירה נפתחה בשנת 2016, הסתיימה בשנת 2017 ולאחר סיומה בוצעו עוד השלמות ספורות. כתב האישום הוגש באמצע שנת 2020, כשלוש שנים לאחר סיום החקירה וכשש שנים לאחר ביצוע העבירה האחרונה. לא היה בידי המאשימה הסבר כלשהו, וממילא לא כזה המניח את הדעת, לשיהוי המשמעותי בהגשת כתב האישום, שיהוי שגרם לנאשם עינוי דין המאפיל על השיקולים המצדיקים החמרה עמו, ומצדיק גזירת העונש בתחתיתו של מתחם העונש ההולם.

21. לנוכח האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שמונה חודשי מאסר בפועל.
- הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון: 074-7831077 או 074-7831078.
- ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב לריצוי עונשו ביום 30.4.23 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.
- ב. שבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה.
- ג. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פקודת מס הכנסה.

ד. קנס בסך 30,000 ₪ או שישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרים חודשים תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.5.23 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי.

22. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

23. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' אדר תשפ"ג, 27 פברואר 2023, בנוכחות הצדדים.